

Analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande
Frida Lundberg
Utredare

010-470 0637
frida.lundberg@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer
Dnr 1.2.3-259-2015

Datum
2015-03-20

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över förslag till:

Skolverkets föreskrifter om poängplan och ämnesplaner inom vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan,

Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:55) om kurser för teknikprogrammet, och

Föreskrifter om ändringar i föreskrifter om ämnesplaner i teknikprogrammet

Universitets- och högskolerådet (UHR) har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnda förslag (Skolverkets Dnr 2015:268).

Den 17 mars träffade UHR Skolverket för att samråda om förslaget och då framförde UHR samma synpunkter som i remissvaret. Myndigheterna har vidare planerat in tid för att gemensamt se över innehållet i kunskapskriterierna för de ämnen som förslaget gäller.

Bakgrund

Skolverkets förslag innehåller nya och ändrade föreskrifter om programstruktur och ämnesplaner för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Som en följd av Skolverkets ändringar kommer UHR, vilket Skolverket konstaterar i konsekvensutredningen, behöva revidera föreskrifterna om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen (UHRFS 2013:4) och Skolverket revidera föreskrifterna om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne (SKOLFS 2012:4).

Skolverket och UHR arbetade under 2014 gemensamt med ett regeringsuppdrag om översyn av föreskrifter om relevanta

yrkeskunskaper. I arbetet utgick myndigheterna från regeringens ståndpunkt att ett yrkesämne inte bör vara bredare än att en och samma lärare kan undervisa i ämnet i sin helhet.¹ För att definiera vad som är nödvändig kunskap för att vara behörig att undervisa i ett yrkesämne har myndigheterna i arbetet med kunskapskriterierna använt sig av ett förslag till ett svenskt kvalifikationsramverk, NQF, nivå 5.

Lärarnas kvalifikationer med NQF som utgångspunkt

UHR saknar i förslaget en analys av vad det innebär för kraven på yrkeslärarnas kunskaper och förmågor att eleverna på det fjärde tekniska året efter avslutad utbildning har kunskaper som ska ligga på NQF 5.² Innebär det att lärarna som undervisar på det fjärde tekniska året ska ha yrkeskunskaper som motsvarar NQF 6? Det kommer i så fall påverka utformningen av de kunskapskriterier som ska tas fram för antagning till yrkeslärarutbildningen vad gäller de ämnen som är reserverade för det fjärde tekniska året.

Som bakgrund kan nämnas att vid antagning till yrkeslärarutbildningen bedöms lärarnas kvalifikationer mot kunskapskriterier som definierar djupet på vad som är nödvändig kunskap för att undervisa i yrkesämnena i gymnasieskolan. En person som har en yrkesexamen från gymnasiet befinner sig enligt NQF på nivå 4 och därför bedöms det som nödvändigt att lärarens kunskaper ligger på en högre nivå – minst nivå 5 i NQF.

En lärare ska kunna undervisa i ämnet i sin helhet

UHR har kommentarer vad gäller det föreslagna yrkesämnet tekniska system.

Regeringen har gjort ställningstagandet att ett ämne inte bör vara bredare än att en och samma lärare kan undervisa i ämnet i sin helhet. När UHR och Skolverket gjorde ovan nämnda översyn resulterade arbetet i att Skolverket delade några yrkesämnena som ansågs vara för breda för att en och samma lärare skulle kunna uppfylla kravet på kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för hela ämnet.

Enligt förslaget ska en lärare som undervisar i ämnet tekniska system kunna undervisa i de fem kurserna projektering, projektering el, projektering VVS, komponenter och system el samt komponenter och system VVS. Enligt förslagen ska de två yrkesämnena elprojektering och installationsteknik VVS upphävas och det nya ämnet tekniska system tillkomma.

---

¹ Dnr U2014/2220/GV

² En nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (U2014/4373/GV)

UHR förordar att Skolverket ser över om det är mer lämpligt att tekniska system görs till två (eller tre) ämnen med en inriktning mot el och en inriktning för VVS (samt eventuellt ett generellt ämne, projektering).

Även om projektering är centralt för ämnet tekniska system bör det övervägas om den som undervisar ska ha kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för inriktningarna el och VVS. Tekniska system är förvisso enligt förslaget inte lika omfattande som det två ämnena elprojektering och installationsteknik VVS tillsammans är. Kunskapskriterierna för dessa två ämnen tydliggör att det rör sig om två helt olika yrken.

UHR menar att det finns en risk för att de kunskapskriterier som Skolverket och UHR gemensamt skulle komma att ta fram utifrån det föreslagna ämnet tekniska system, riskerar att leda till att det blir svårt att hitta lärare som uppfyller kraven på kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för hela ämnet. Det är en aspekt som bör beaktas i när ämnet tas fram. UHR skulle vidare gärna se en redovisning av hur branscherna ser på det föreslagna ämnet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tuula Kuosmanen efter föredragning av utredaren Frida Lundberg.

Tuula Kuosmanen
Avdelningschef
Analys, främjande och tillträdesfrågor

Frida Lundberg
Utredare